

XXIII. évfolyam, 19. szám, 2020

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Gabona és Ipari Növények
XXIII. évfolyam, 19. szám, 2020

Megjelenik kéthetente
2020. december 22.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Pásztor Zsuzsanna
pasztor.zsuzsanna@aki.naik.hu
Vadkerti-Tóth Nikolett
vadkerti-toth.nikolett@aki.naik.hu
Ecsediné Wanek Zsuzsanna
wanek.zsuzsa@aki.naik.hu

Kiadó
NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.naik.hu>
aki@aki.naik.hu
<https://pair.aki.gov.hu>

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.naik.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Gabonapiaci jelentés	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	6
Termelői és kikötői árak.....	9
Gabonapiaci információk.....	12
Olajnövénypiaci jelentés	14
Szójabab.....	14
Repcemag.....	14
Napraforgómag.....	14
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	16
Termelői és kikötői árak.....	18
Olajmagpiaci információk.....	20
Cukorpiaci jelentés	22

Összefoglaló

A NAIK AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon az egy évvel korábbinál 25 százalékkal magasabb áfa és szállítási költség nélküli termelői áron, átlagosan 64,3 ezer forint/tonnáért kereskedtek az étkezési búzával december második hetében.

A chicagói árutőzsdén a kukorica 2021. márciusi jegyzése 172 dollár/tonnáig emelkedett december 7–18. között.

Az *Oil World* decemberi adatai szerint a 2020/2021. gazdasági évben az előző szezonhoz képest 6 százalékkal nagyobb szójababtermést takaríthatnak be a gazdák világszerte.

A NAIK AKI PÁIR adatai szerint a repcemag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára az egy évvel korábbihoz viszonyítva 8 százalékkal 136,7 ezer forint/tonnára emelkedett december második hetében.

Az *Oil World* adatai szerint a napraforgómag globális termelése 9,7 százalékkal alacsonyabb, 50,5 millió tonna lehet a 2020/2021. gazdasági évben.

Az Európai Bizottság adatai szerint az unióban a fehércukor átlagára 2020 októberében 381 euró/tonna volt, 1 százalékkal emelkedett az előző havihoz képest (376 euró/tonna).

Gabonapiaci jelentés

Búza

A *Tallage* francia piacelemző vállalat decemberi jelentése szerint a jó kanadai és a vártnál nagyobb ausztrál termés, valamint a nagyobb oroszországi exportkvóta miatti várákosok hatására december 10-ig csökkent a búza ára a világgiacon. Az orosz 25 euró/tonnás exportadó (2021. február közepétől június végéig, a 17,5 millió tonna exportkvótán belül) kihirdetése után azonban – az oroszországi kivételével – a búza felértékelődött. A Rouenba (*FOB*) érkező malmi búza 2021. januári exportára 4 dollárral 263 dollár (*USD*)/tonnára nőtt november 9. és december 14. között, a februárié tonnánként 264 dollár volt. A takarmánybúza franciaországi exportára 263–264 dollár (2021. január–február) volt ugyanekkor. Németországban 269 dollárért kötöttek szerződést a januári, 271 dollárért a februári szállítmányokra december közepén. Az USA-ban a piros keményszemű őszi búza (*HRW*) 2021. januári exportára (*FOB*) 2, a február–márciusi 3 dollárral, egyaránt 269 dollár/tonnára emelkedett a megfigyelt időszakban. Ezzel egy időben a piros lágyszemű őszi búza (*SRW*) márciusi kikötői ára (*FOB*) 268 dollár (+2 dollár) volt. Argentínában a 2021. január–márciusi szállítású malmi búzára 253–259 dollár/tonnáért kötöttek szerződéseket december 14-én. Az Oroszországban megtermelt 12,5 százalékos fehérjetartalmú, malmi búza januári exportára (*FOB*) 2 dollárral alacsonyabb, 256 dollár/tonna volt ugyanekkor. A NAIK AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon az egy évvel korábbinál 25 százalékkal magasabb áfa és szállítási költség nélküli termelői áron, átlagosan 64,3 ezer forint/tonnáért kereskedtek az étkezési búzával december második hetében. A takarmánybúza 60,6 ezer forint/tonna áron (+21 százalékos) forgott ugyanekkor.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza 2021. márciusi jegyzése 209–226 dollár/tonna tartományban mozgott december 7. és 18. között. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 201–211 euró/tonna között jegyezték a terményt legközelebbi lejáratra vonatkozóan ugyanekkor.

Kukorica

A *Tallage* tájékoztatása szerint a kukoricaárak mozgása a szerződés lejáratától függően eltérő volt. Az ukrán kukorica kivételével 2021. áprilisi határidőtől kezdődően az árak emelkedtek. Brazíliába és kisebb mértékben Argentínába is érkezett némi eső az elmúlt hetekben, de a dél-amerikai országokban a vízkészletek a *La Niña* okozta szárazság miatt továbbra is alacsony szinten vannak. Az USA agrárminisztériumának decemberi jelentésében ugyan felfelé módosultak az ukraini termésvárákosok, de a 29,5 millió tonnára jelzett kibocsátás az egy évvel korábbit még így is 18 százalékkal múlhatja alul. A kínai kereslet lassulása is megfigyelhető, bár a *Tallage* szerint ez ideiglenes lehet. Mindezek hatására az USA-ban megtermelt kukorica 2021. februári exportára november 5. és december 11. között 2 dollárral 213 dollár/tonnára csökkent, az április–júniusi 200–202 dollár/tonna volt. Az argentin termény ára (*FOB*) a februári szállítási határidőre vonatkozóan nem változott (228 dollár/tonna), az áprilisi 5 (212 dollár/tonna), a júniusi 7 dollárral (202 dollár/tonna) emelkedett a megfigyelt időszakban. Ukrajnában 1–5 dollárral volt alacsonyabb a 2021. február–júniusi szállítású termény ára (*FOB*, 232–235 dollár/tonna) ugyanekkor. Bulgáriában és Romániában a különböző szállítási határidőkre vonatkozóan 3 dollárral nőtt a kukorica kiviteli ára a jelzett periódusban: a februári 238, az áprilisi 241 dollár/tonna volt december 11-én. Ezzel egy időben Franciaországban 1 dollárral emelkedett (243–249 dollár/tonnára) a termény 2021. február–júniusi exportára (*FOB*). Magyarországon a NAIK AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 54,5 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a takarmánykukorica december második hetében. Ez az árszint az egy évvel korábbit csaknem 27 százalékkal múlta felül.

A chicagói árutőzsdén a kukorica 2021. márciusi jegyzése 172 dollár/tonnáig emelkedett december 7–18. között. Ezzel egy időben a párizsi árutőzsdén a termény 2021. januári jegyzése 194 euró/tonnáig nőtt.

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára Magyarországon

	2020. 50. hét	2020. 50. hét/2019. 50. hét (százalék)	2020. 50. hét/2020. 49. hét (százalék)
Étkezési búza	64 265	125	103
Takarmánybúza	60 556	121	99
Takarmánykukorica	54 477	127	98
Takarmányárpa	52 721	119	97

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

2. táblázat: A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

	Szállítási határidő	Mértékegység	2020. 12. 16.	2020. 12. 17.	2020. 12. 18.	
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	–	HUF/tonna	–	–	
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2021. március	EUR/tonna	206	207	209
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2021. március	USD/tonna	220	224	223

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

3. táblázat: A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

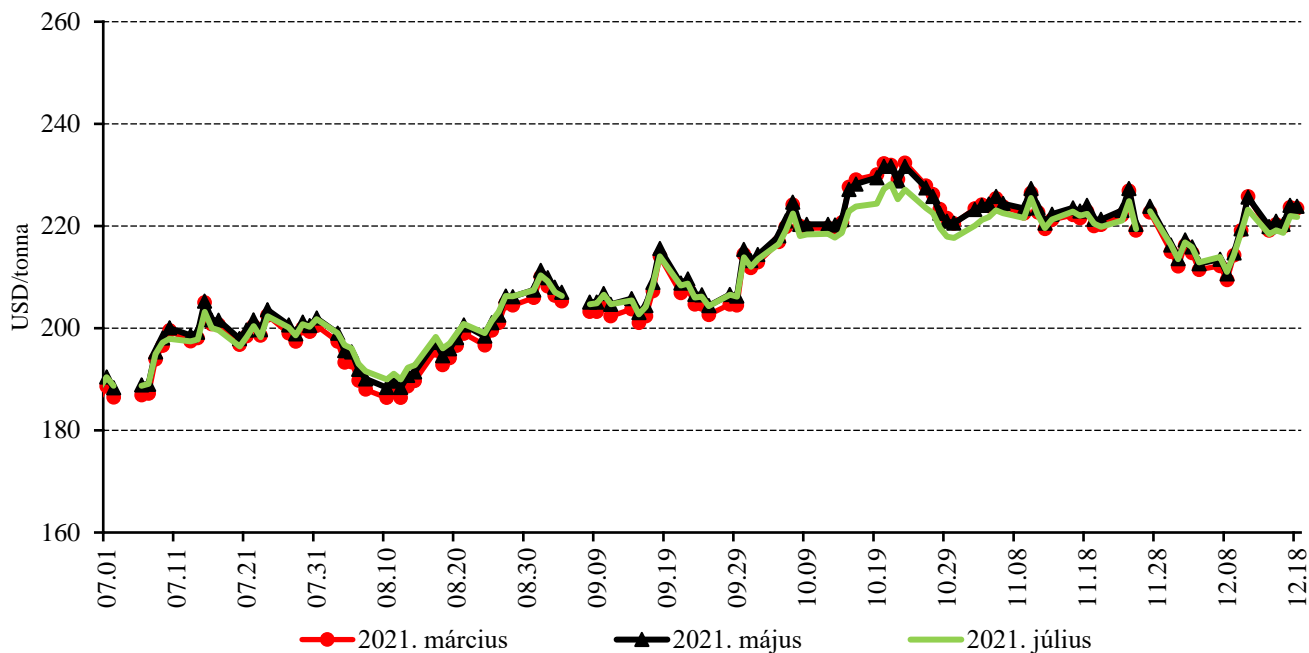
	Szállítási határidő	Mértékegység	2020. 12. 16.	2020. 12. 17.	2020. 12. 18.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2021. január	EUR/tonna	190	193	194
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2021. március	USD/tonna	168	170	172

Megjegyzés: A takarmánykukoricát 2019. november 4. óta nem jegyezik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

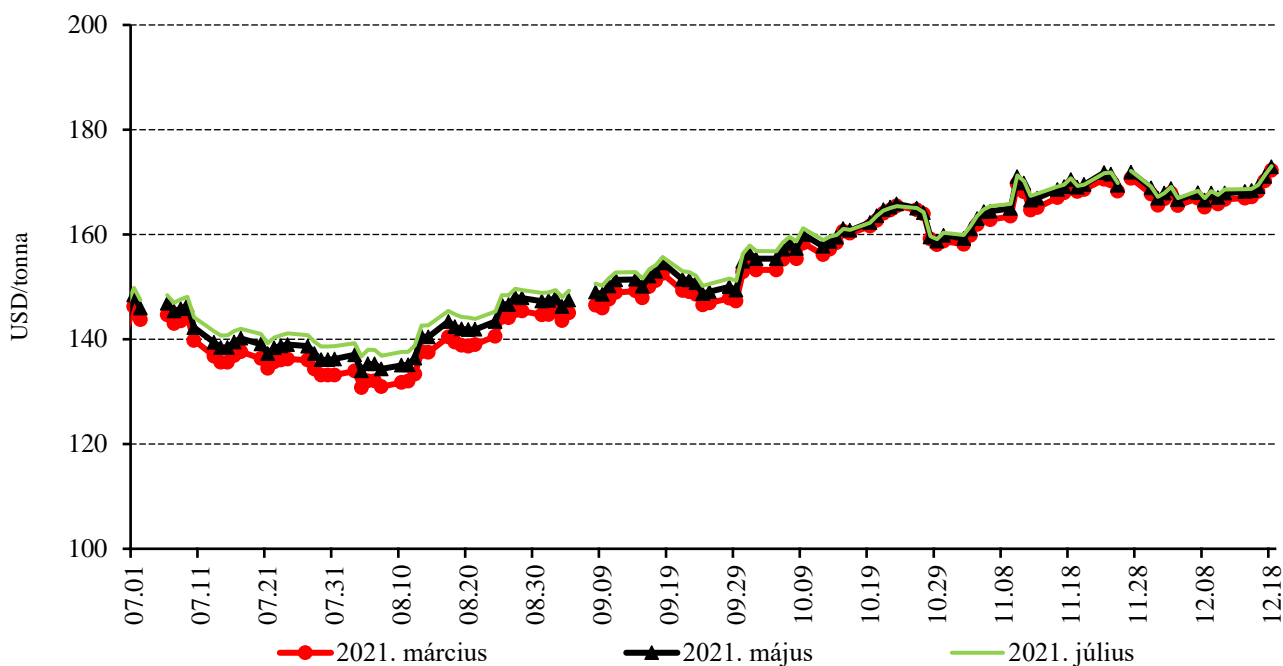
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2020)

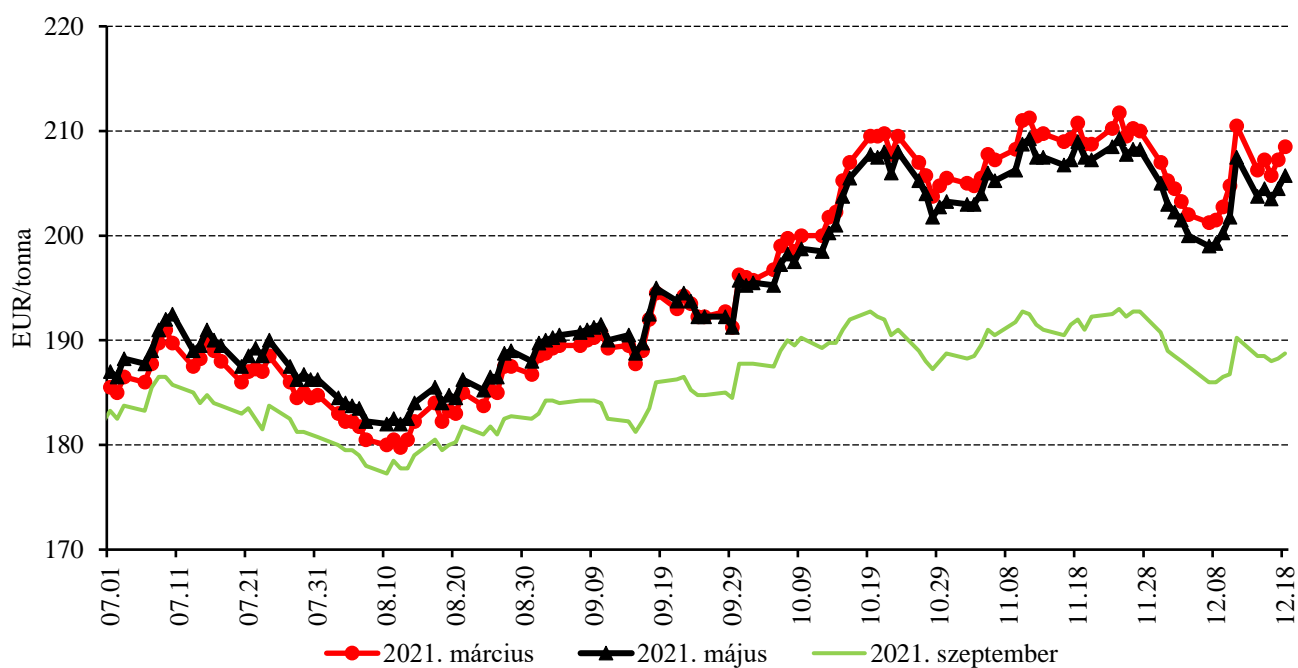
Forrás: CME Group

2. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2020)

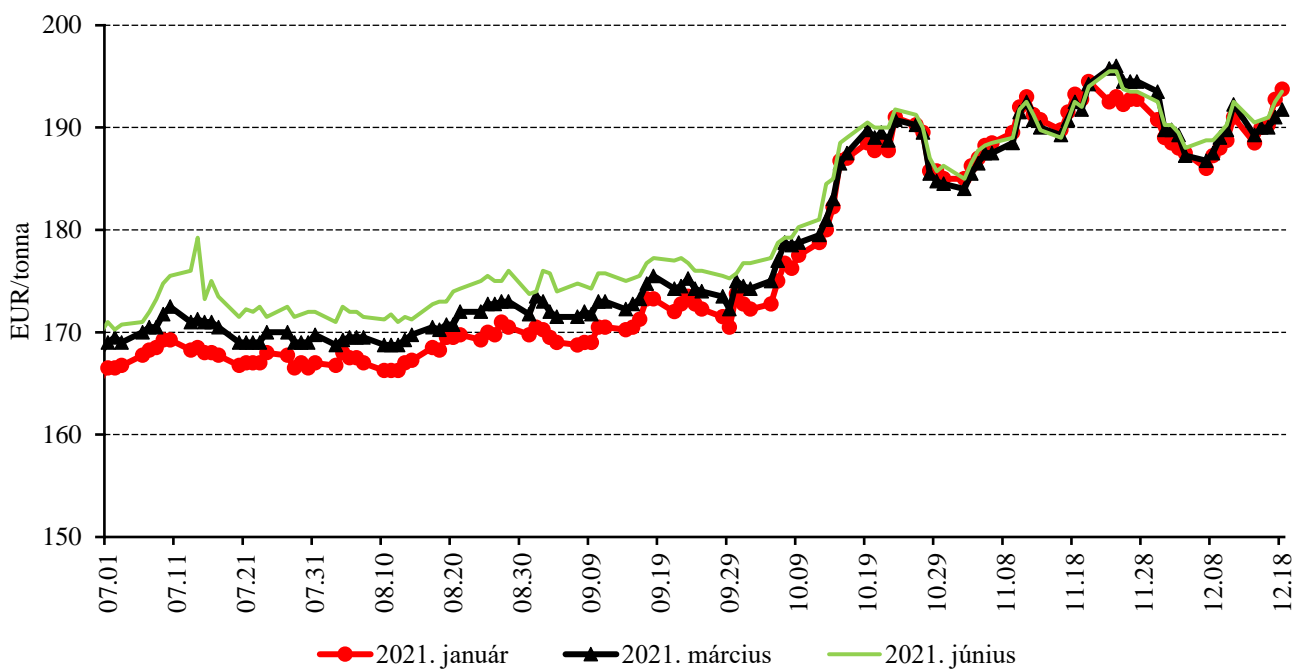
Forrás: CME Group

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2020)

Forrás: Euronext

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2020)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2020. december 18.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2021. március	209	74 553	2021. március	223	65 232
2021. május	206	73 570	2021. május	224	65 337
2021. szeptember	189	67 491	2021. július	222	64 735
2021. december	191	68 117	2021. szeptember	223	65 059
2022. március	193	68 832	2021. december	225	65 810
2022. május	193	69 100	2022. március	228	66 560
KUKORICA					
2021. január	194	69 279	2021. március	172	50 263
2021. március	192	68 564	2021. május	173	50 468
2021. június	194	69 190	2021. július	173	50 514
2021. augusztus	194	69 190	2021. szeptember	167	48 608
2021. november	179	64 005	2021. december	165	48 080
2022. január	186	66 508	2022. március	167	48 652

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2020. 12. 11. (százalék)	2020. 12. 18. (százalék)
Búza	2021. március	223,48	25,1	26,3
Kukorica	2021. március	172,20	22,0	23,3
Szójabab	2021. január	448,27	21,2	24,2
Szójadara	2021. január	446,86	22,6	27,8

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2020. december 15.)

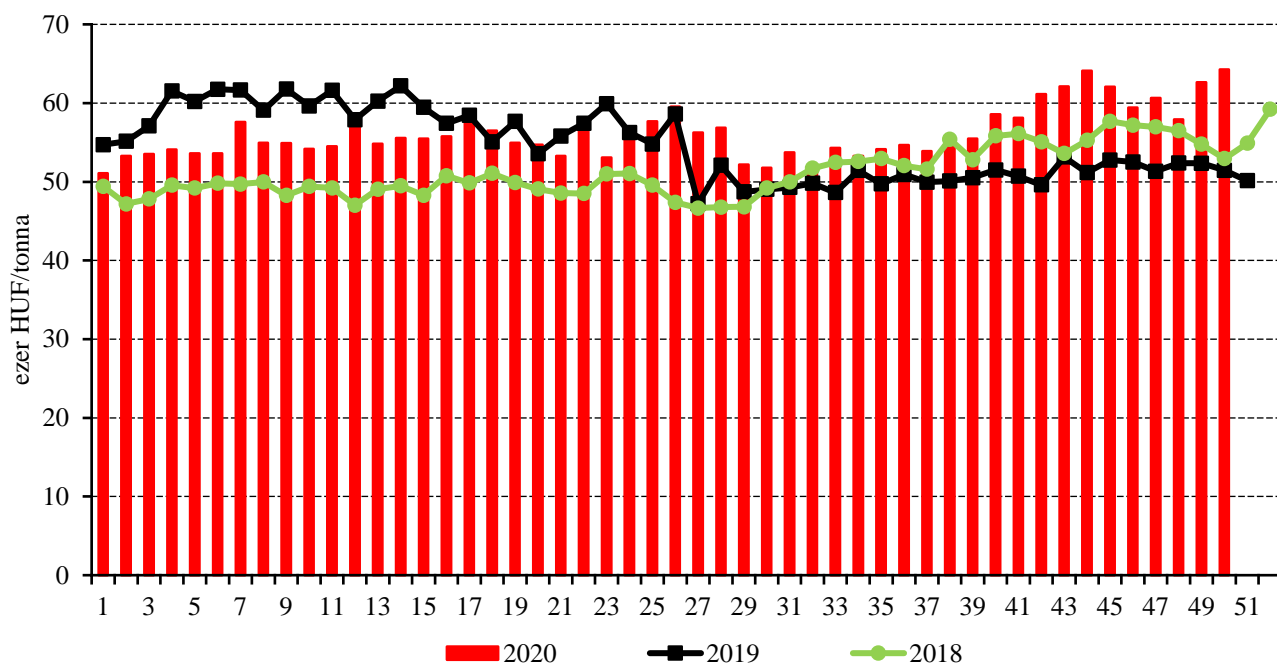
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	29 025	117 464	98 601	19 392	10 542	77 780	75 351	72 130	41 793	19 410	21 566
Kukorica	416 523	1 063 825	310 072	42 141	39 412	316 486	88 179	154 002	236 477	50 550	57 289
Szójabab	238 409	621 129	145 660	24 723	43 030	191 284	10 514	83 346	112 888	26 155	53 843
Szójadara	109 544	306 193	77 689	9 229	12 931	83 473	6 491	36 087	35 465	6 653	25 025

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

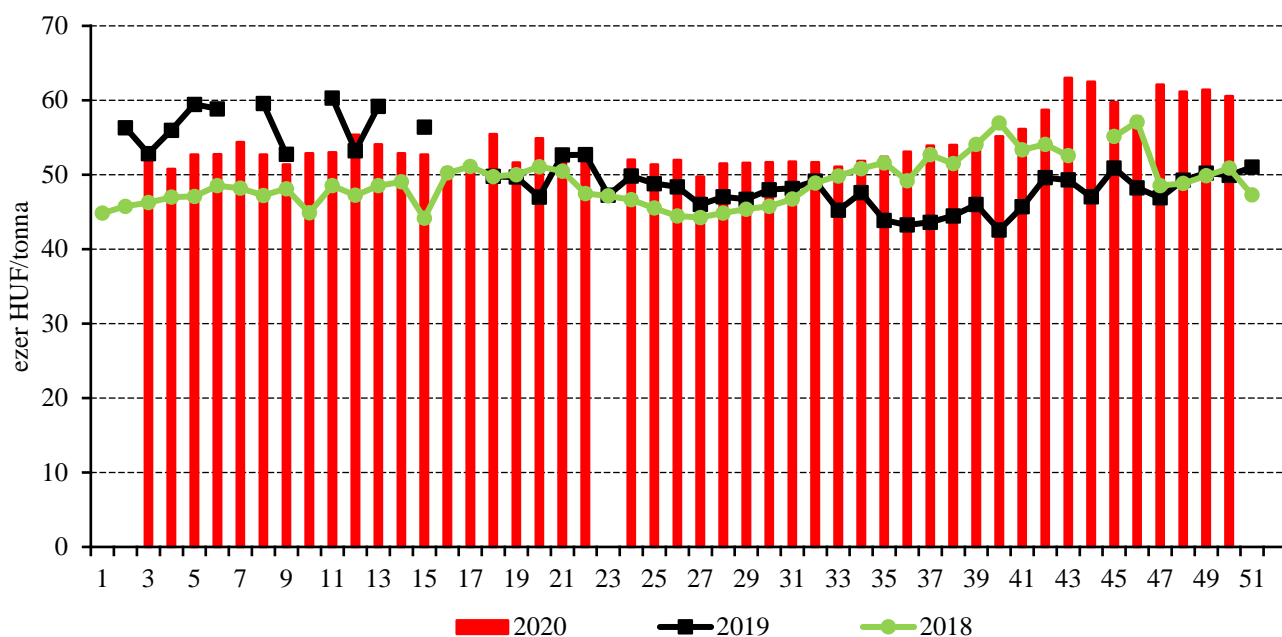
Termelői és kikötői árak

5. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2018–2020)

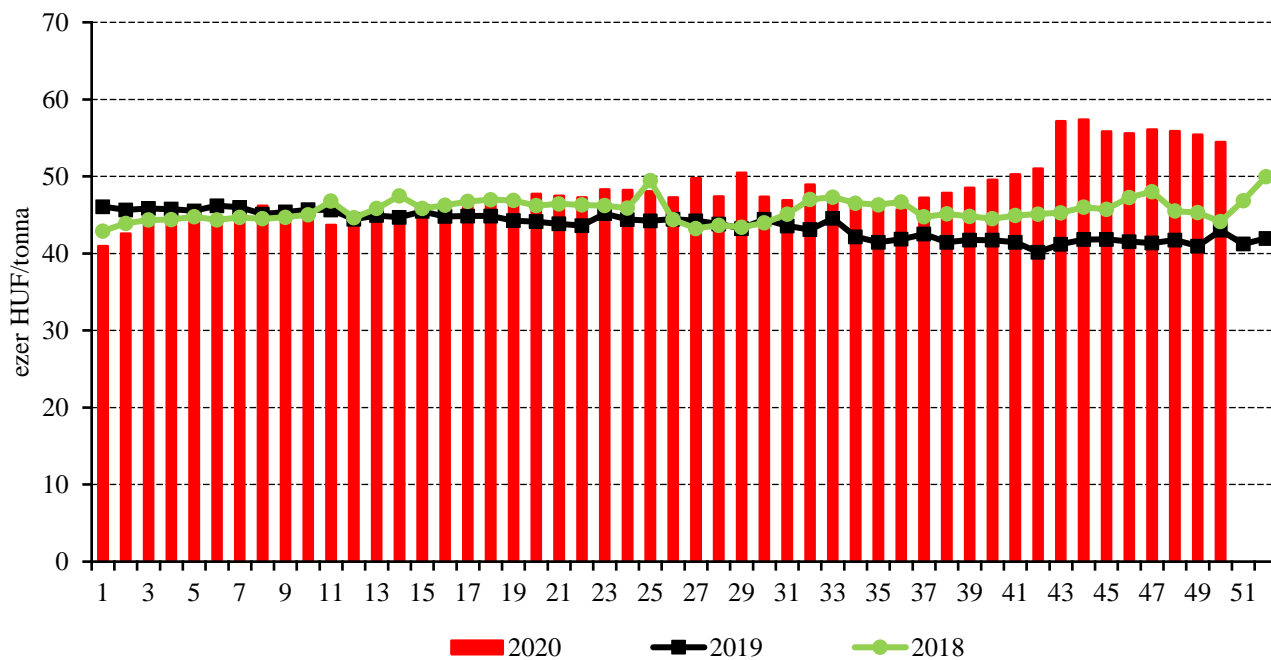
Forrás: NAIK AKI PÁIR

6. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2018–2020)

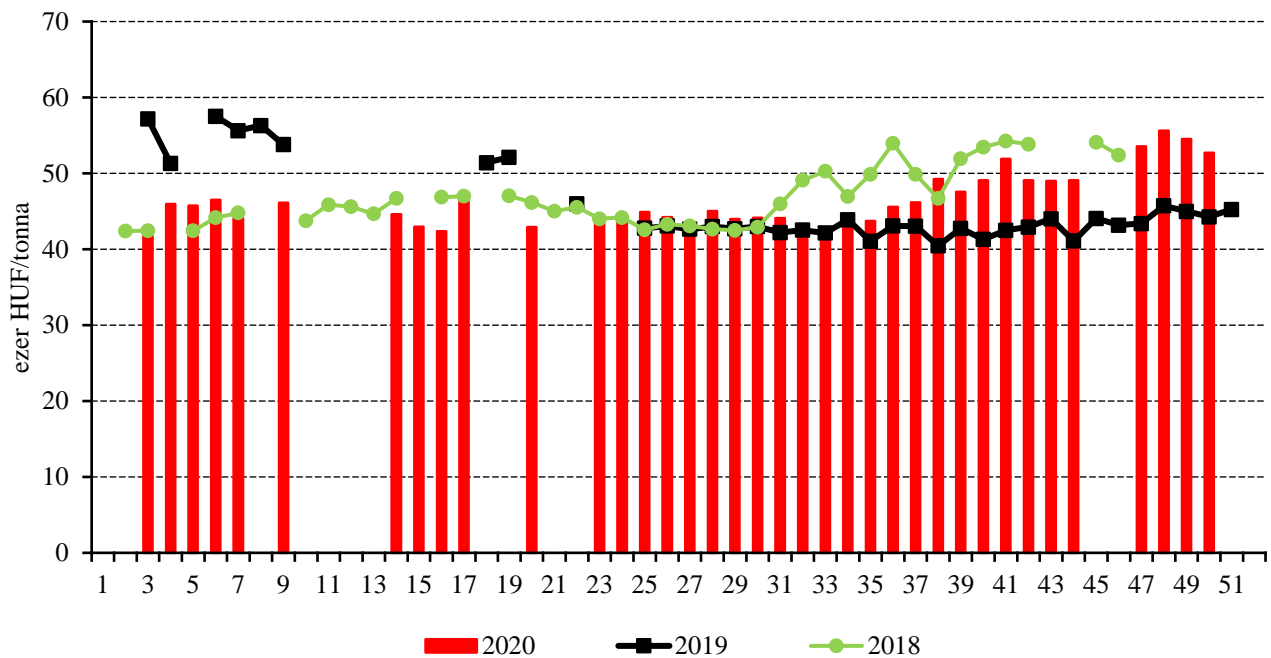
Forrás: NAIK AKI PÁIR

7. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2018–2020)

Forrás: NAIK AKI PÁIR

8. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2018–2020)

Forrás: NAIK AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2020. 11. 28.	2020. 12. 05.	2020. 12. 12.	2020. 12. 19.	
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	262	255	270	266
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	257	256	261	266
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	254	253	253	262
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	253	250	249	256
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	192	182	n. a.	207
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	225	216	215	215
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	236	230	227	228
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	202	199	195	189
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	219	219	211	211
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	244	241	248	246
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	220	220	219	219
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, Európai Bizottság, IGC

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2020. 47. hét	2020. 48. hét	2020. 49. hét	2020. 50. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	197	194	194	194
	Németország, DEPSILO Hamburg	213	214	214	208
	Franciaország, DELPORT Rouen	212	213	207	207
	Románia, DEPSILO Banat	175	n. a.	n. a.	n. a.
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	189	189	189	189
	Németország, DEPSILO Hamburg	207	208	208	206
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	n. a.	n. a.	144	145
	Egyesült Királyság, FGATE	211	212	209	206
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	176	178	182	176
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	195	197	198	193
	Románia, DEPSILO Oltenia	160	n. a.	179	130
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	153	153	153	153
	Németország, DEPSILO Hamburg	182	184	183	180
	Franciaország, DELPORT Rouen	202	201	193	193
	Románia, DEPSILO Muntenia	166	n. a.	n. a.	165
	Egyesült Királyság, FGATE	156	158	158	154

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Kiszereelés	Mértékegység	2019. 50. hét	2020. 49. hét	2020. 50. hét	2020. 50. hét/ 2019. 50. hét (százalék)	2020. 50. hét/ 2020. 49. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	2 232	2 038	1 934	87	95
		HUF/kg	81	86	86	106	100
	zsákos	tonna	3 272	2 723	2 481	76	91
		HUF/kg	85	91	90	105	98
	zacskós	tonna	2 223	2 255	1 449	65	64
		HUF/kg	91	100	96	106	97
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	...	37
		HUF/kg	...	97
	zsákos	tonna	40	10	15	37	142
		HUF/kg	97	107	99	103	93
	zacskós	tonna	108	101	55	51	54
		HUF/kg	101	111	105	105	95
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	1 707	1 342	1 460	86	109
		HUF/kg	79	84	83	105	99
	zsákos	tonna	1 006	845	738	73	87
		HUF/kg	83	88	87	105	99
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	509	757	462	91	61
		HUF/kg	85	90	88	105	98
	zsákos	tonna	83	29	77	93	263
		HUF/kg	93	92	96	103	104
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	89	104	65	72	62
		HUF/kg	104	116	106	102	91

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2019. november	2020. október	2020. november	2020. november/ 2019. november (százalék)	2020. november/ 2020. október (százalék)
Brojlertáp	tonna	8 879	7 647	8 472	95	111
	HUF/tonna	92 529	94 265	94 777	102	101
Hízósertéstáp	tonna	9 896	10 104	10 108	102	100
	HUF/tonna	75 947	78 577	78 271	103	100

Forrás: NAIK AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2019. január–szeptember	2020. január–szeptember	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 519,79	1 942,13	127,8
	10039000 Árpa, nem vető	297,68	678,73	228,0
	10059000 Kukorica, nem vető	2 417,47	3 108,33	128,6
Import	10019900 Búza, nem vető	82,93	92,23	111,2
	10039000 Árpa, nem vető	15,98	19,52	122,1
	10059000 Kukorica, nem vető	114,64	56,57	49,3

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2019. július 1.– 2019. december 22.	2020. július 1.– 2020. december 20.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	14 501	12 077	83,3
	Árpa	3 912	3 582	91,6
	Kukorica	2 112	938	44,4
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 207	1 272	108,4
	Árpa	494	66	13,3
	Kukorica	10 401	7 912	76,1

Megjegyzés: Európai Unió és Egyesült Királyság együtt.

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérleges**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2019/2020 ^{a)}	2020/2021 ^{b)}	2019/2020 ^{a)}	2020/2021 ^{b)}	2019/2020 ^{a)}	2020/2021 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		764	774	763	765	739	761
Felhasználás		748	758	746	752	724	745
Export		191	192	184	186	173	174
Import		191	192	184	186	173	174
Zárókészlet		301	317	279	292	251	267
KUKORICA							
Termelés		1 116	1 144	1 124	1 146	1 090	1 127
Felhasználás		1 133	1 158	1 153	1 169	1 112	1 133
Export		175	185	174	185	185	186
Import		175	185	174	185	185	186
Zárókészlet		303	289	298	275	252	246

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövénypiaci jelentés

Szójabab

Az *Oil World* decemberi adatai szerint a 2020/2021. gazdasági évben az előző szezonhoz képest 6 százalékkal nagyobb szójababtermést takaríthatnak be a gazdák világszerte. A 359,3 millió tonnára várt kibocsátás 6,2 millió tonnával múltna alul az előre jelzett felhasználást, így a készletek 6,4 százalékkal csaknem 91,0 millió tonnára apadhatnak. Az északi féltekén 163,6 millió tonnát prognosztizálnak a szakértők, ami 13,2 százalékkal lenne több a 2019. évi kibocsátásnál. A déli féltekén 2021 tavaszán kerül betakarításra a 2020/2021. gazdasági évi termés: a 195,7 millió tonnára jelzett kibocsátás 1,0 százalékkal haladná meg az idei termést.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a szójabab jegyzése 421–448 dollár/tonna között mozgott a 2021. januári, 423–450 dollár/tonna között a 2021. márciusi és 423–450 dollár/tonna között a 2021. májusi lejáratra vonatkozóan december 1–18. között.

A NAIK AKI PÁIR adatai szerint a full-fat szóját (33 százalék fehérje-, 12 százalék olaj- és legfeljebb 12 százalék víztartalmú) az előző évinél csaknem 27 százalékkal magasabb, 162,1 ezer forint/tonna áron értékesítették december második hetében.

Repcemag

Az *Oil World* adatai alapján a repcemag és a canola globális termelése 2,3 százalékkal meghaladhatja az egy évvel korábbit, 63,1 millió tonna lehet a 2020/2021. gazdasági évben. Tekintettel arra, hogy ez a volumen elmaradna az előre jelzett felhasználástól (sajtolás és egyéb célú), a zárókészlet 14,3 százalékkal 6,9 millió tonnára csökkenhet a szezon végére.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) a repcemag jegyzése 404–413 euró/tonna között mozgott a 2021. februári, 399–407 euró/tonna között a 2021. májusi és 385–390 euró/tonna között a 2021. augusztusi lejáratra vonatkozóan december 1–18. között.

A NAIK AKI PÁIR adatai szerint a repcemag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára az egy évvel korábbihoz viszonyítva 8 százalékkal 136,7 ezer forint/tonnára emelkedett december második hetében.

Napraforgómag

Az *Oil World* adatai szerint a napraforgómag globális termelése 9,7 százalékkal alacsonyabb, 50,5 millió tonna lehet a 2020/2021. gazdasági évben. Ez a kibocsátás várhatóan nem fedezi a sajtolás és egyéb célú felhasználást (50,8 millió tonna), így a zárókészlet 8,7 százalékkal 3,3 millió tonnára apadhat a szezon végére. A világ két meghatározó napraforgómag-termelőjénél, Oroszországban és Ukrajnában összesen 27,5 millió tonna napraforgómag-termést jeleznek a szakértők, ami 13,7 százalékkal múltna alul a 2019. évi kibocsátást.

A NAIK AKI PÁIR adatai alapján a napraforgómag termelői ára (magas olajsavas napraforgómaggal együtt) az egy évvel korábbinál csaknem 28 százalékkal magasabb, átlagosan 137,8 ezer forint/tonna (áfa és szállítási költség nélkül) volt december második hetében.

14. táblázat: A napraforgómag és a repcemag heti termelői ára Magyarországon

	HUF/tonna		
	2020. 50. hét	2020. 50. hét/2019. 50. hét (százalék)	2020. 50. hét/2020. 49. hét (százalék)
Napraforgómag	137 758	128	104
Repcemag	136 750	108	100

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: NAIK AKI PÁIR

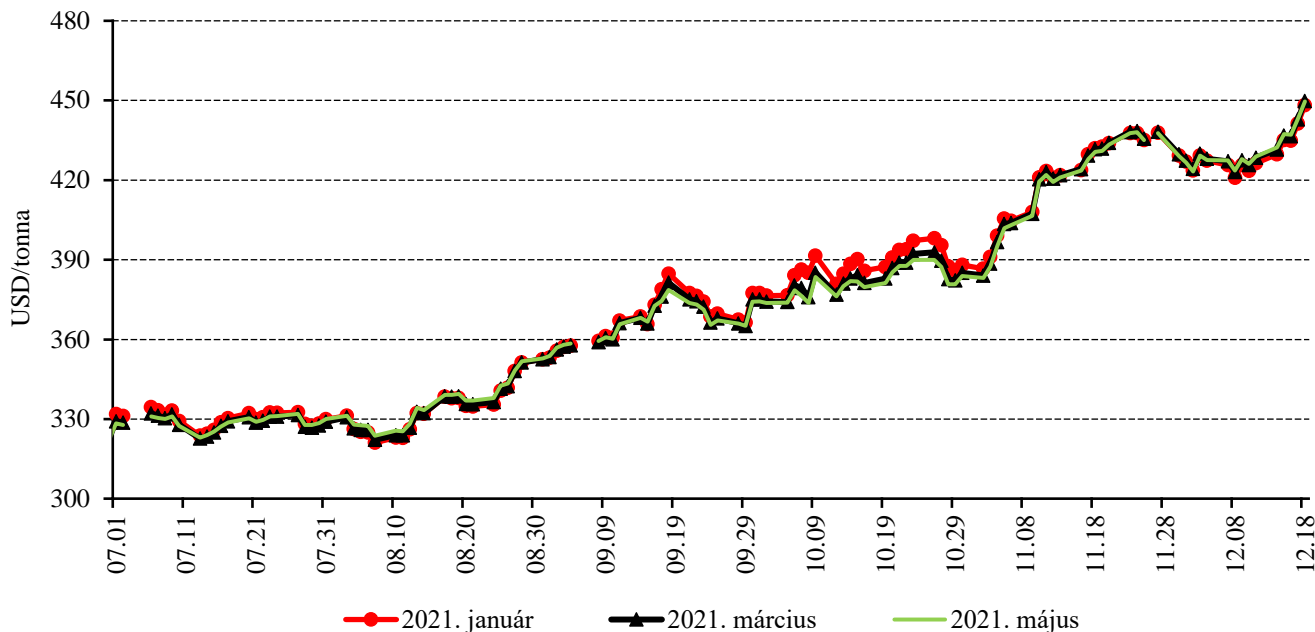
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2020. 12. 16.	2020. 12. 17.	2020. 12. 18.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	–	HUF/tonna	–	–	–
	Repcemag	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2021. február	EUR/tonna	412	413	413
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2021. január	USD/tonna	435	441	448

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. október 2., a repcemagot 2017. szeptember 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

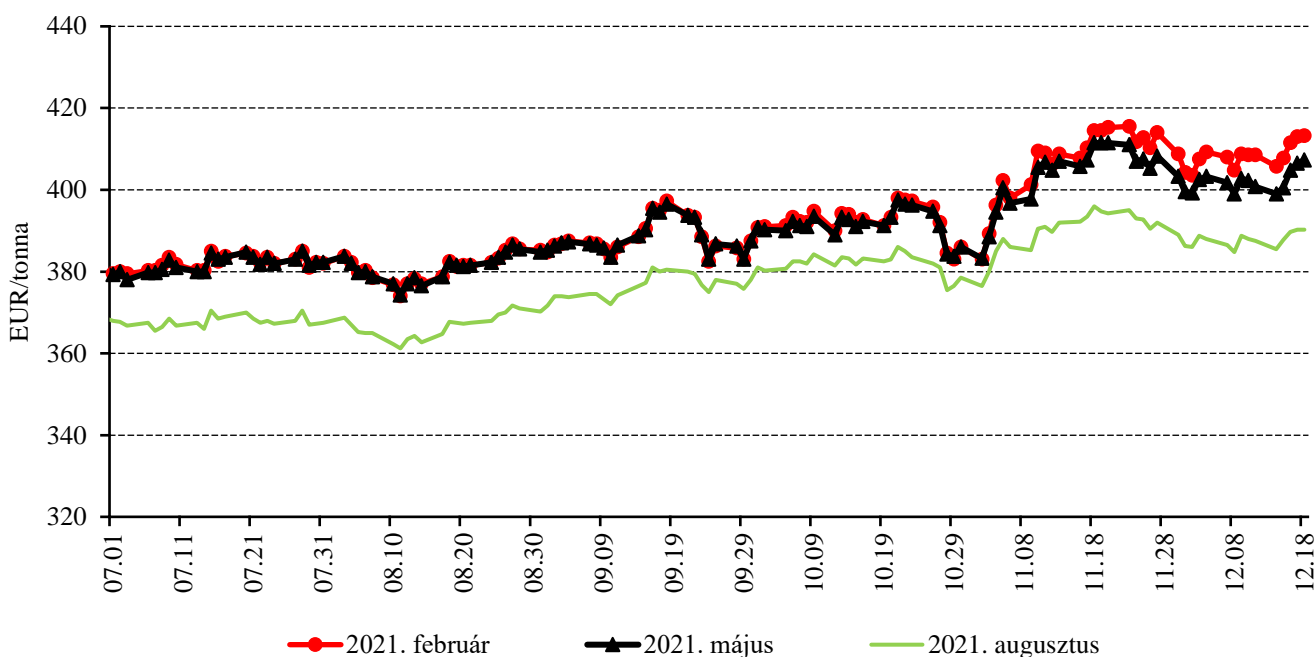
Az olajmagok és származékaik jegyzése

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2020)

Forrás: CME Group

10. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2020)

Forrás: Euronext

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2020. december 18.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2021. február	413	147 766
	2021. május	407	145 620
	2021. augusztus	390	139 542
	2021. november	391	139 631
	2022. február	391	139 899
	2022. május	390	139 274
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2021. január	448	130 846
	2021. március	450	131 275
	2021. május	450	131 234
	2021. július	448	130 761
	2021. augusztus	438	127 737
	2021. szeptember	414	120 807
SZÓJADARA	2021. január	447	130 434
	2021. március	447	130 370
	2021. május	442	129 147
	2021. július	440	128 505
	2021. augusztus	429	125 224
	2021. szeptember	412	120 270

Forrás: Euronext, CME Group

17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2020. december 15.)**

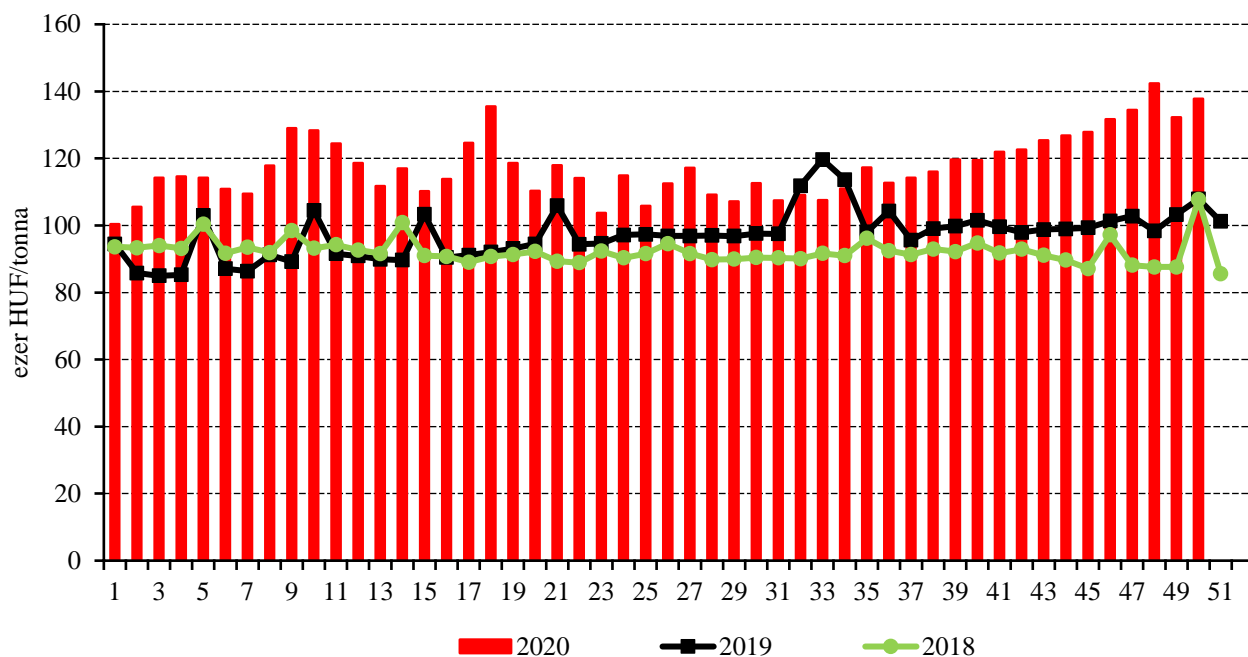
Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	923	327 008
Napraforgóolaj (finomított)		1 118	396 131
Szójaolaj (nyers)		853	302 194
Szójaolaj (finomított)		933	330 553
Napraforgódara	Ausztria	n. a.	n. a.
Repcedara		n. a.	n. a.

Megjegyzés: n. a. – nincs adat.

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

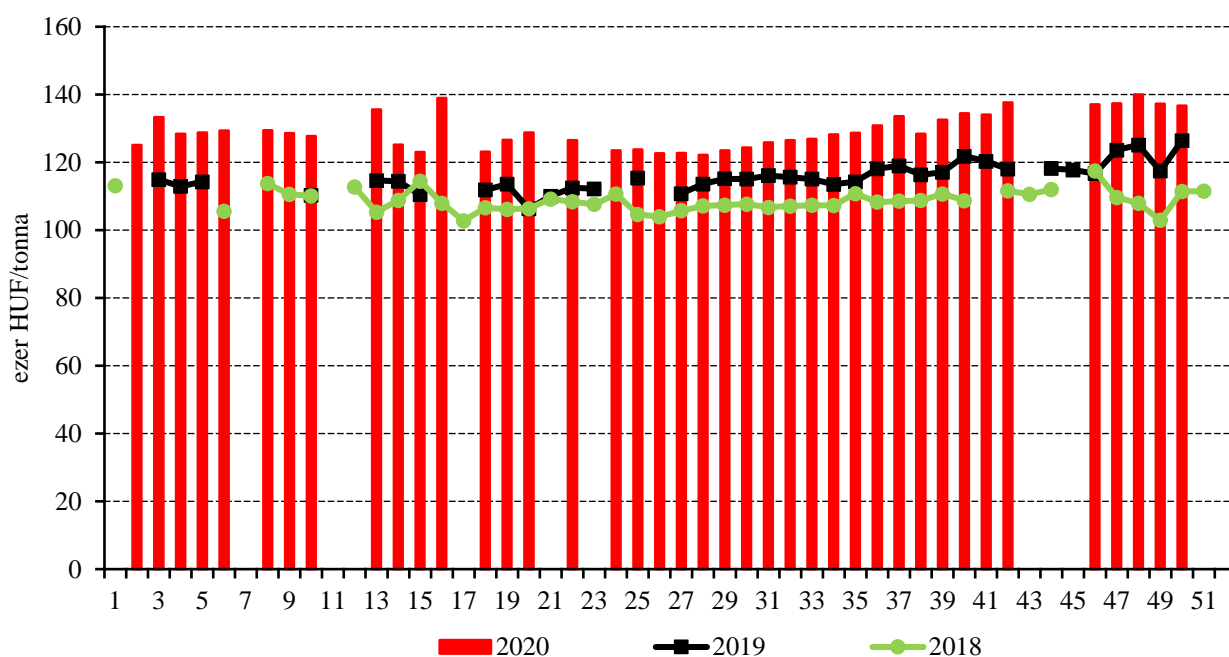
Termelői és kikötői árak

11. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2018–2020)

Forrás: NAIK AKI PÁIR

12. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2018–2020)

Forrás: NAIK AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2020. 11. 28.	2020. 12. 05.	2020. 12. 12.	2020. 12. 19.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	478	467	466	486
		Brazília FOB	466	490	485	478
		EU CIF USA-ból	520	508	501	n. a.
		EU CIF Brazíliából	512	504	492	n. a.
		Fekete-tenger FOB	475	475	475	513
		Argentína, Up River FOB	496	485	486	494
	DARA	EU CIF Rotterdam	497	488	481	n. a.
OLAJ	EU FOB ^{a)}	727	695	673	692	
REPCE		Franciaország FOB Moselle	498	496	500	506
		EU, 00 CIF Hamburg	491	493	498	n. a.
	MAG	Ausztrália FOB	504	495	494	495
		Kanada FOB	481	487	503	524
		Ukrajna FOB	445	440	445	445
	DARA	EU FOB Hamburg	327	325	323	n. a.
	OLAJ	EU FOB Hollandia	1 110	1 092	1 100	n. a.
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		EU FOB Bordeaux	592	627	620	613
		Ukrajna FOB	600	580	590	615
	DARA	Ukrajna DAF	325	320	308	n. a.
		Ukrajna FOB	325	285	285	290
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	1 200	1 165	1 155	n. a.
		Fekete-tenger FOB	1 150	1 120	1 120	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ		EU CIF	895	905	925	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

^{a)} Átszámolva az EKB hivatalos középárfolyamán.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Európai Bizottság, IGC

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2019. 50. hét	2020. 49. hét	2020. 50. hét	2020. 50. hét/ 2019. 50. hét (százalék)	2020. 50. hét/ 2020. 49. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	362	5 691	...	1 571
	HUF/tonna	...	343 549	339 510	...	99
Napraforgódara	tonna	5 930	4 288	6 223	105	145
	HUF/tonna	58 321	63 933	79 223	136	124
Nyers repceolaj	tonna	–	–	...	–	–
	HUF/tonna	–	–	...	–	–
Repcedara	tonna	...	3 981	2 616	...	66
	HUF/tonna	...	73 385	75 291	...	103

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

20. táblázat: A full-fat szója, a szójadara és a szójaolaj feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2020. 49. hét	2020. 50. hét
Full-fat szója	tonna	204	209
	HUF/tonna	150 237	162 119
Szójadara	tonna
	HUF/tonna
Szójaolaj	tonna
	HUF/tonna

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: Full-fat szója: 33% fehérje, 12% olaj, max. 12% víz. Szójadara: Low-Pro, Mid-Pro, High-Pro összesítve. Az ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

21. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		ezer tonna		
		2019. január–szeptember	2020. január–szeptember	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	734,48	603,77	82,2
	1206 Napraforgómag	373,33	252,03	67,5
	2304 Szójadara	93,01	76,95	82,7
Import	1205 Repcemag	54,04	52,72	97,6
	1206 Napraforgómag	94,97	79,77	84,0
	2304 Szójadara	328,77	266,24	81,0

Forrás: KSH

22. táblázat: A világ olajmagnérlege

millió tonna						
	USDA		Oil World		Tallage	
	2019/2020 ^{a)}	2020/2021 ^{b)}	2019/2020 ^{a)}	2020/2021 ^{b)}	2019/2020 ^{a)}	2020/2021 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	336	362	338	359	339	357
Felhasználás	309	322	352	366	355	362
Export	165	168	169	166	169	165
Import	165	166	166	168	169	165
Zárókészlet	95	86	97	91	104	99
REPCEMAG						
Termelés	69	69	62	63	70	71
Felhasználás	71	71	64	64	72	73
Export	16	15	16	17	16	17
Import	16	15	16	17	16	17
Zárókészlet	7	5	8	7	7	5
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	55	49	56	50	55	49
Felhasználás	55	50	56	51	55	50
Export	4	3	4	3	3	3
Import	3	2	3	3	3	3
Zárókészlet	2	1	4	3	4	3

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Cukorpiaci jelentés

A fehércukor világpiaci átlagára 2020 szeptemberében 330 euró/tonna volt, 7 százalékkal nőtt az augusztuséhoz képest. A londoni árutőzsdén (*LIFFE*) a fehércukor fronthavi jegyzése december 3-án 401 dollár (*USD*)/tonnáról indult, az időszak közepén 409 dollár/tonnára felkúszott, majd december 16-án 399 dollár/tonnán zárta a kereskedést. A New York-i árutőzsdén (*ICE*) a nyerscukor fronthavi jegyzése ugyanekkor 311 és 330 dollár/tonna között mozgott.

Az Európai Bizottság adatai szerint az unióban a fehércukor átlagára 2020 októberében 381 euró/tonna volt, 1 százalékkal emelkedett az előző havéhoz képest (376 euró/tonna). Az Európai Unió a fehércukor feldolgozóit árát adatvédelmi okokból tagországokként nem teheti közzé, ezért a tagországok jelentett adataiból három regionális átlagát képez és azt hozza nyilvánosságra. Októberben az 1. régió (Ausztria, Csehország, Dánia, Finnország, Magyarország, Litvánia, Lengyelország, Svédország, Szlovákia) átlagára 378 euró/tonna volt. A 2. régióhoz tartozó meghatározó termelő országok (Franciaország, Németország, Hollandia, Egyesült Királyság, Belgium) átlagára ennél alacsonyabb, 371 euró/tonna volt. A déli országokat, Bulgáriát, Spanyolországot, Görögországot, Horvátországot, Olaszországot, Portugáliát és Romániát tömörítő 3. régió átlagára 451 euró/tonna volt, 2 százalékkal csökkent az előző hónaphoz képest.

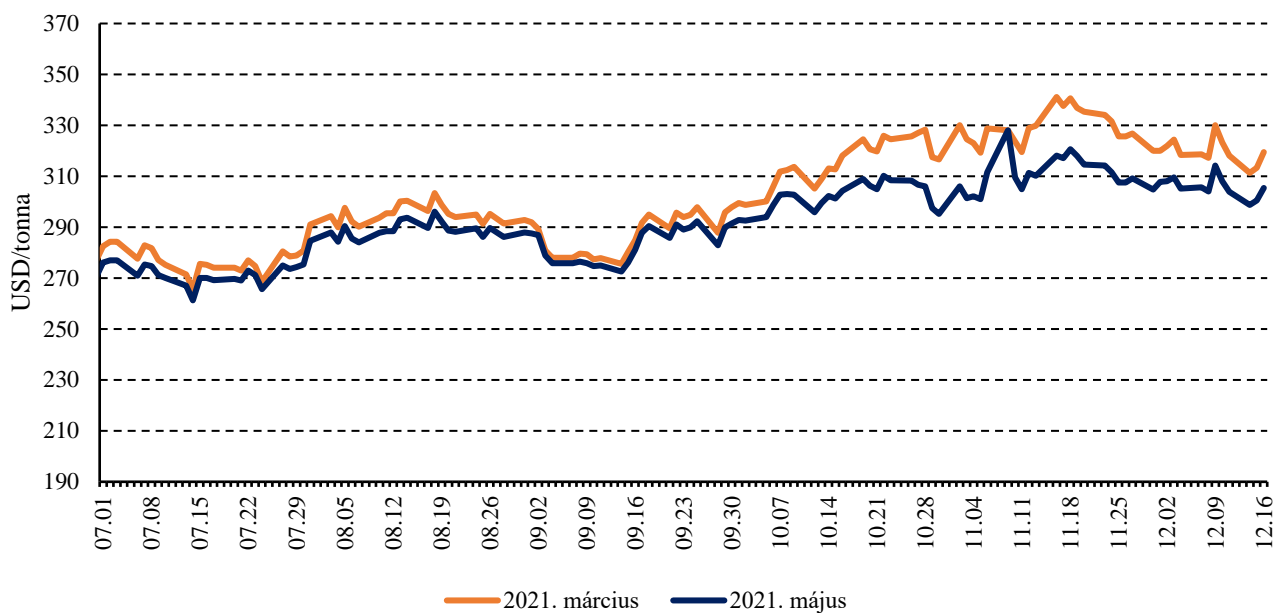
Az Európai Bizottság adatai szerint a közösség (2020. február 1-től Európai Unió+Egyesült Királyság) cukorimportja a 2019/2020. gazdasági évben 1,87 millió tonna volt, 2 százalékkal csökkent a 2018/2019. évi szezonban szállított mennyiséghez képest. Az uniós

importon belül a vámmentes *EPA/EBA* (Európai Partnerségi Megállapodások/„Mindent, csak fegyvert ne!”) megállapodások keretében érkező cukorimport 1,02 millió tonna volt szeptember végéig, ami 7 százalékkal elmaradt a 2018/2019. évi szezon hasonló időszakáig szállított voluméntól. Különösen a Szváziföldről és a Mauritiusról beérkező mennyiség nőtt meg, ami az összes *EPA/EBA* import 25-25 százalékát tette ki a megfigyelt időszakban. A *WTO*-kvóták közül a 11 euró/tonna vámtételű, ideiglenes brazil kontingens (78 ezer tonna) teljes mértékben kimerült, a Balkánkvóta kihasználtsága 31 százalékos volt október 7-ig. Az Európai Unió által a cukorra biztosított 2020. évi 181 ezer tonnás kedvezményes vámkontingenst Közép-Amerika 94 százalékban használta ki november 6-ig, a Dél-afrikai Köztársaság pedig a 150 ezer tonnás mennyiség 84 százalékát hívta le november 6-ig. Az ukrán vámkontingenst (20 ezer tonna) teljes mértékben kihasználták.

Az Európai Bizottság előzetes adatai szerint az unió cukorkivitele 800 ezer tonna volt a 2019/2020. gazdasági évben, ami fele az előző szezonban exportált mennyiségnek. A cukor 23 százalékát Izraelbe, 10 százalékát Svájcba, 9 százalékát Norvégiába, 7-7 százalékát Egyiptomba és Albániába szállította az unió. A fehércukor exportára augusztusban átlagosan 427 euró/tonna volt, 5 százalékkal csökkent az egy hónappal korábbihoz képest (445 euró/tonna).

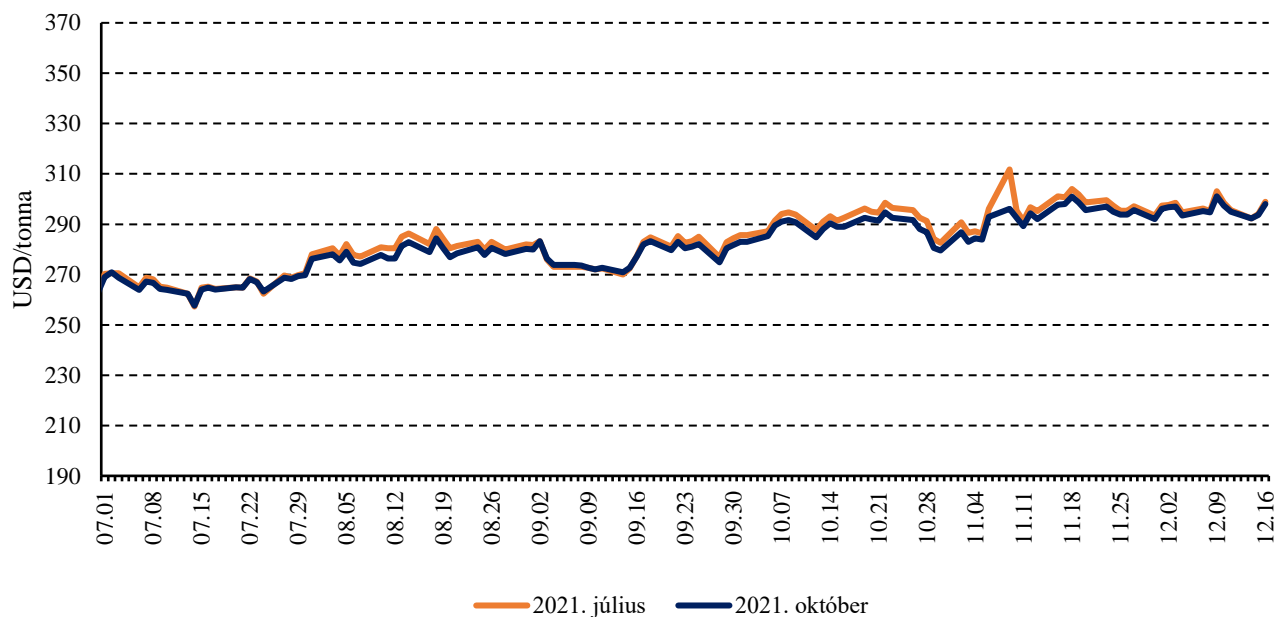
Az Európai Bizottság novemberi előrejelzése szerint az Európai Unió cukortermelése a 2020/2021. cukorpiaci évben 16,2 millió tonna lehet, ami 7 százalékkal lenne kevesebb, mint az előző szezonban volt.

13. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I. (2020)

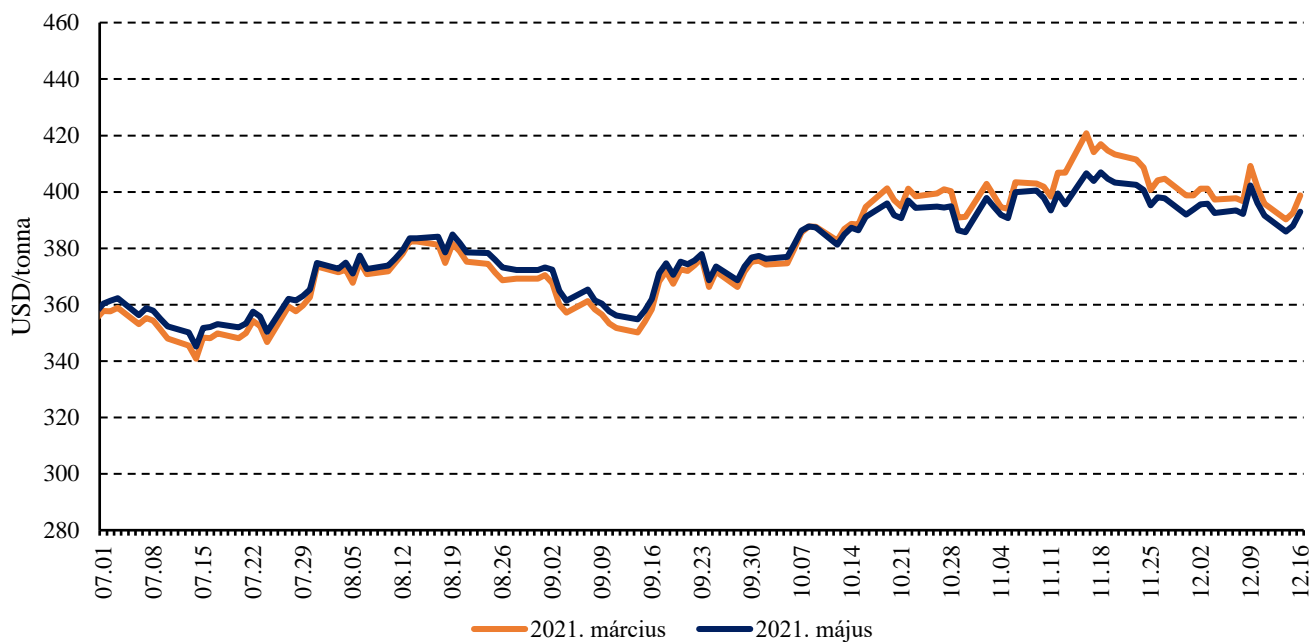
Forrás: ICE

14. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II. (2020)

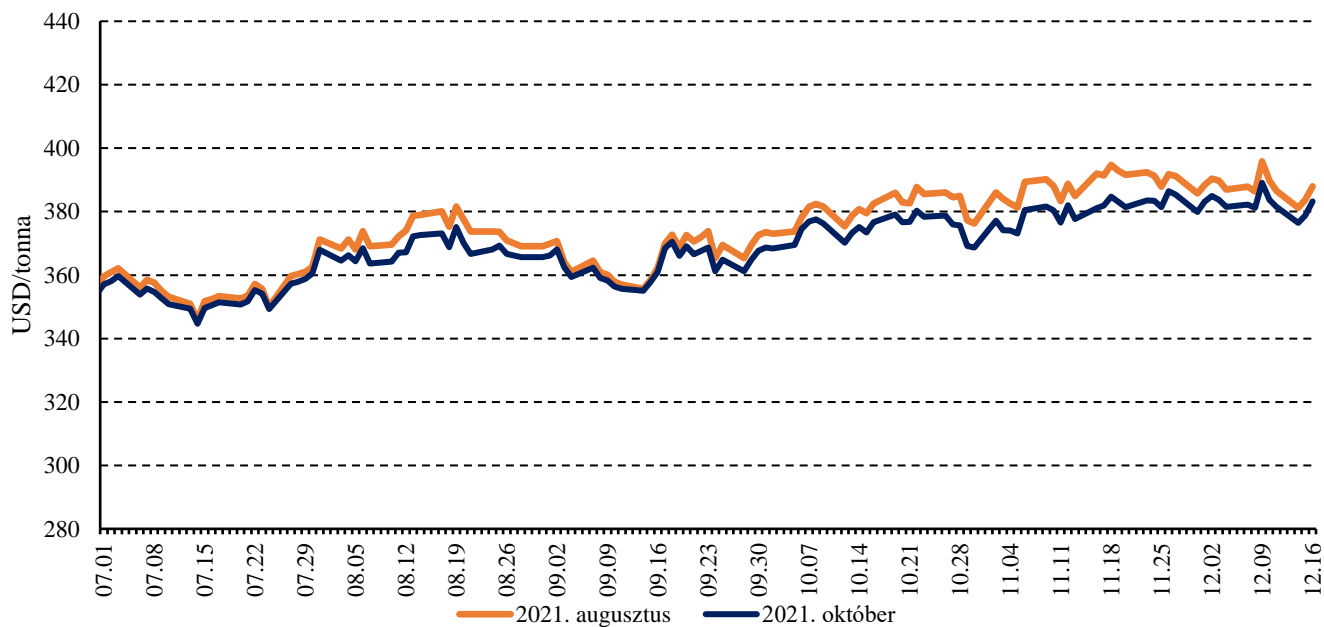
Forrás: ICE

15. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I. (2020)

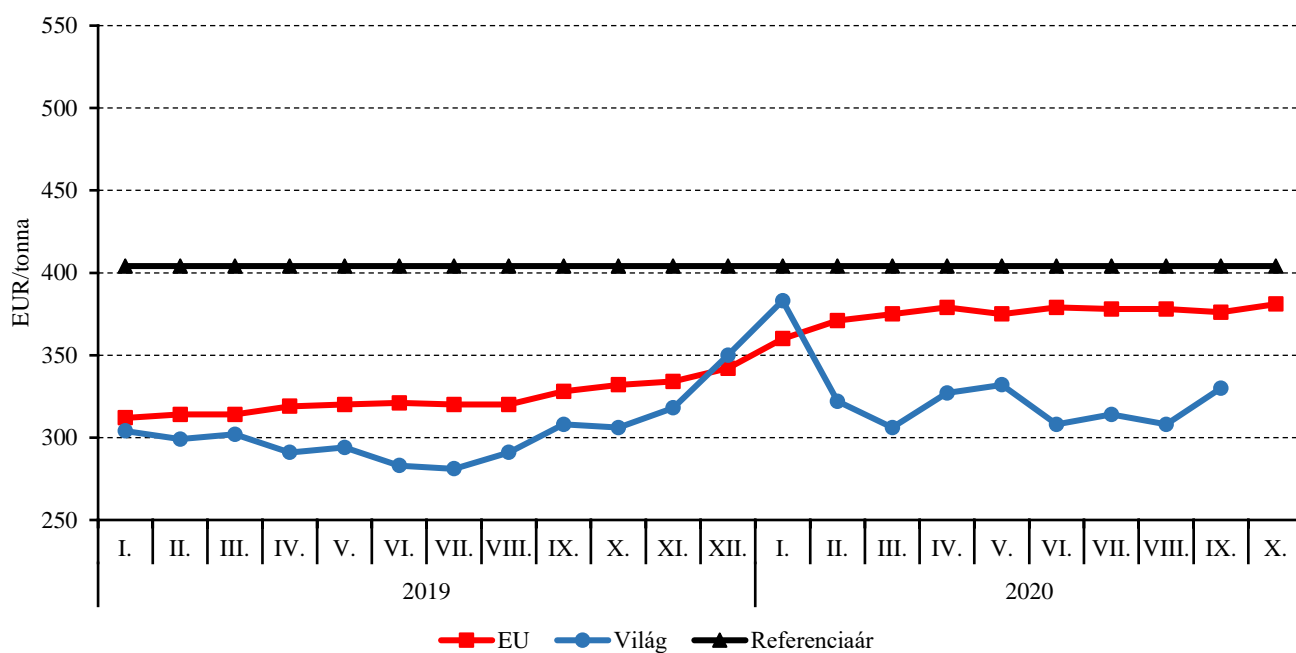
Forrás: LIFFE

16. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II. (2020)

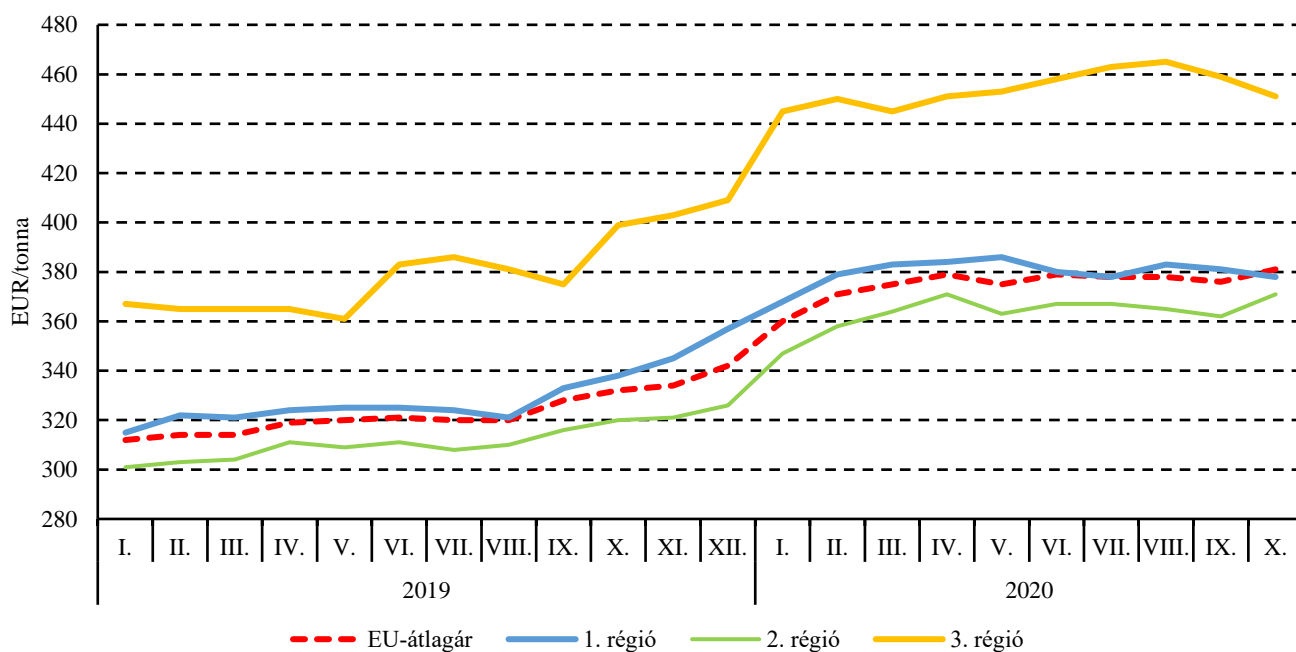
Forrás: LIFFE

17. ábra: A cukor világsi, uniós és referenciaára (2019–2020)

Forrás: Európai Bizottság

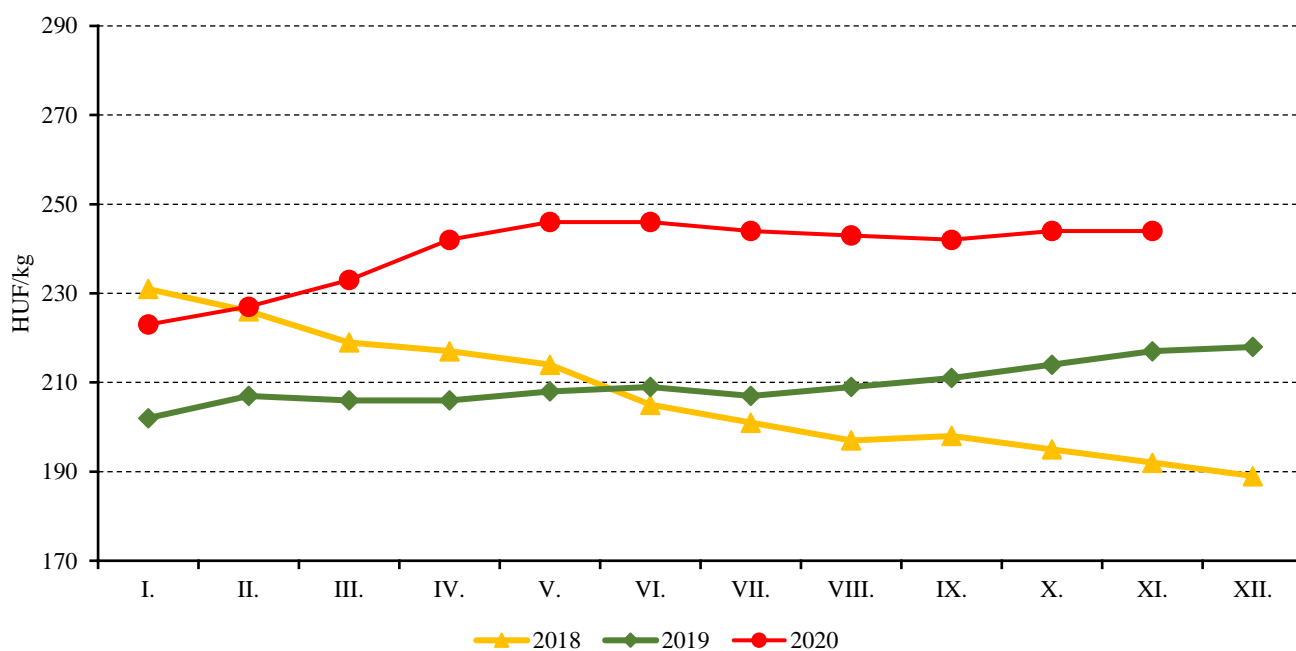
18. ábra: A fehércukor átlagára az Európai Unióban (2019–2020)

Megjegyzés: 1. régió: AT-CZ-DK-FI-HU-LT-PL-SE-SK; 2. régió: BE-FR-UK-NL; 3. régió: BG-ES-GR-HR-IT-PT-RO.

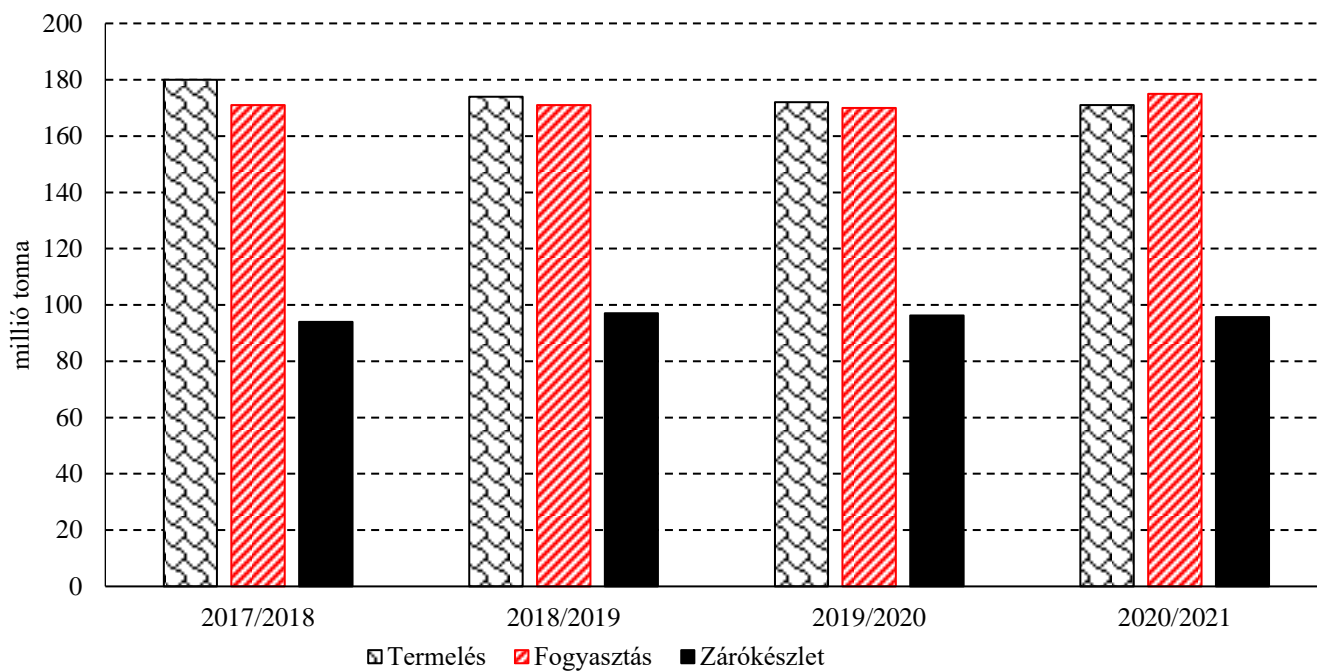
Forrás: Európai Bizottság

19. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2018–2020)

Forrás: KSH

20. ábra: A globális cukortermelés, -fogyasztás és a zárókészlet várható alakulása

Forrás: Európai Bizottság/ISO

23. táblázat: A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban

	2019	2020 ^{a)}	Az elmúlt öt év átlaga	2020/ elmúlt öt év átlaga (százalék)	2020/2019 (százalék)
EU	73,8	72,5	74,6	97,2	98,1
Ausztria	70,5	76,4	70,8	108,0	108,4
Belgium	88,0	83,0	84,9	97,7	94,3
Csehország	61,8	62,3	62,7	99,4	100,7
Németország	72,7	74,1	73,6	100,7	101,9
Dánia	80,7	71,7	69,9	102,5	89,0
Spanyolország	91,2	89,6	90,0	99,5	98,2
Finnország	47,6	41,3	37,9	100,9	87,0
Franciaország	84,7	81,6	87,0	93,8	96,3
Horvátország	61,2	64,2	61,9	103,8	105,0
Magyarország	58,5	69,5	62,3	111,0	119,0
Olaszország	66,8	63,9	64,6	99,0	95,7
Litvánia	71,0	58,0	59,3	97,8	82,0
Hollandia	83,9	83,5	83,1	100,5	99,5
Lengyelország	57,5	57,4	60,9	94,4	99,9
Románia	40,4	34,0	40,0	85,0	84,0
Svédország	74,0	64,5	63,6	101,3	87,0
Szlovákia	57,6	63,5	59,7	106,4	110,0
Egyesült Királyság	69,1	70,8	70,5	100,5	102,5

^{a)} Előrevetítés.
Forrás: Európai Unió

